

İlettikleriniz

Bilim-Edebiyat İlişkisi

Bilim ve Teknik dergisini yaklaşık bir yıldır izleyen ve bir bilim aşığı olan, kimya bölümü öğrencisiyim. Tevazu sınırlarını aşmak olacak, ama sıradan bir kimyacı ve sıradan bir bilim adamı olmak değil, İlber Ortaylı, Cemil Meriç, Mehmet Kaplan, Kemal Tahir ya da Ayhan Songar gibi toplum hayatına da yön veren ve insanlığa yalnızca bilimsel çalışmalarıyla değil, fikir hayatı ve günlük yaşantısıyla da örnek olmayı becerebilmiş, aydın bir insan olmak ilk hedefim.

Dikkat edilirse, fen bilimlerinin yanı sıra sosyal ve edebi yayınları ve kişilikleri de izleyen bir bilim insanıyım. Dolayısıyla, edebiyat ve sosyolojik yayınlarla da Bilim ve Teknik dergisinde yer vermeniz gerekliliğinden söz etmek istiyorum. Bilim dünyası için Oskar Ödülleri niteliğinde olan Nobel ödüllerinin içeriğinde edebiyatın da yeri olduğuna dikkatinizi çekmek istiyorum. Zaten, özellikle son sayılarınızda biraz fotoğraftan, bazı sayılarınızda da psikolojiden söz etmenizi de takdirle karşıladığımı belirtmek isterim. “Sanal Fotoğraf Sergisi”ne web sitenizde yer vermeniz de sanata karşı yaptığınız başka bir incelik.

Ertuğrul Erol/KTÜ Giresun Fen Ed. Fak.

Kimya Bölümü Öğrencisi

Deniz Bilimleri

Sizlere, ilk önce beni ve sonra diğer “Bilim ve Teknik” okuyucularını aydınlattığınız için sonsuz minnet ve şükran borçluyum. Çok teşekkürler. Anadolu Lisesi mezunuyum ve üniversite sınavlarına girdim. Ne yazık ki yaşadığım yer,

yeteri kadar sosyalliğe ve bilimsel etkinliklere yönelik gelişmiş bir yerleşim merkezi değil. Ama bu durumu kendime engel olarak görmek istemiyorum. Elimden geldiğince çağdaşlıkla uzlaşma çabası içindeyim ve bir “Bilim ve Teknik dergisi” okuyucusuyum. Sayılarınızı hiç aksatmadan izliyorum. Okuyucunuz olarak sizden bir ricada bulunmak isterim. En büyük hayalim, İTÜ Gemi Mühendisliği Bölümünü kazanabilmek ve büyük bir denizbilimcisi olmak. Ancak bu konuda fazla bilgi sahibi değilim. Lütfen hazırlayacağınız bir makaleyle beni, deniz bilimlerinin çalışmaları konusunda aydınlatın. İleride bir gün aranızda bir deniz bilimcisi olarak katılmak dileğiyle.

Özge Karamanoğlu / Ereğli-Konya

Teşekkürler Bilim Teknik

Sabırsızlıkla beklediğim yeni sayınızı aldım. Her zamanki gibi çok beğendim. Bilim ve Teknik dergilerini okudukça hayata daha çok bağlanıyorum. Sizi tebrik ederek sayılarınızın devamını diliyorum.

Melek Kaya

Ev Deneyleri de Olsun

Bilim ve Teknik dergisinin fanatik okuyucularından biriyim. Dergiyi ilgiyle takip ediyorum; ama sayılarınızda ev deneyleriyle ilgili ipuçları görmek çok güç. Örneğin, “Zihni Sınır” köşesindeki gibi bir sayfa ve içindeki basit aletlerle yapılabilecek deneyler ve icatlar hazırlayabilirseniz çok sevinirim.

Özkal Süyük / Adana

Evde Araçlar da Üretebilelim

Dergilerinizi hiç kaçırmadan alıyorum ve çok beğeniyorum Sizden isteğimse, evde kendi olanaklarımızla yapabileceğimiz basit, ama her zaman kullanabileceğimiz araçların yapımını göstermeniz.

Berk Yılmaz

Nükleer Enerji

Nükleer enerji alternatif bir kaynak mı? Yararları ve zararları neler? Şöyle de sorabiliriz: yararı mı daha çok, zararı mı? Önlemler alındığında, varsa zarar sıfıra indirgenebilir mi? Nükleer reaktörlerin kullanım alanları neler? Eğer nükleer santraller zararlıysa, neden ABD ve bunun gibi devletler kullanıyor? Türkiye de nükleer santrallere ihtiyaç var mı? Varsa neden kullanılmıyor?

Hüseyin Metin

Tercih Nasıl Yapılmalı?

Kendimi bildim bileli Bilim ve Teknik okuyorum. Bu sayede bilime büyük bir aşkla bağlandım. Temel amacım bilim adamı olarak bilime daha çok yaklaşmamızı sağlamak.

Meslek seçimi noktasında olanlar için, onlara yol gösterici bilgiler vermenizi istiyorum. Örneğin fiziğe ve matematiğe meraklı biri üniversite sınavında hangi bölümü seçmeli?

Uğur Yılmaz

Ertuğrul, kendi kişiliğinde, bir aydının benimsemesi gereken modeli çizmiş. Her şeyden önce, ortalamayla yetinmemek, kendi ilgi alanlarında doruklara çıkmış kişileri örnek alarak mesleğinde en iyi olmayı hedeflemek. Tabii ki arkadaşımızı her şeyden önce seçtiği kimya dalında ulusumuza ve insanlığa yararlı bilgiler, ürünler sunacak bir bilim insanı olarak görmek isteriz. Hatırlatmasına gerek yoktu; tabii ki dikkatimizi çekti. Kendisi de, bir rol modeli olarak seçtiği kişiler gibi “çok boyutlu” bir insan olmak istiyor. Böyle olunca da kendisi tüm bilim tutkunlarının örnek alması gereken bir rol modeli oluşturuyor. Ta en başından beri insanın benimsemesi gereken farklı rolleri var. Annelik-babalık, gıda buluculuk, aileyi, klanı koruma, yöneticilik vb...Tabii uygarlık geliştikçe bu rollerin sayısı da artıyor, karmaşıklığı da. Rollerin artması, doğal olarak bunların yerine getirilmesine temel oluşturacak boyutların sayısını da artırıyor. Bilim, etik, sosyal yaşam vb. Doğada da öyle değil mi? Biliminsanları, övündüğümüz, bize rehberlik eden bilimin, aslında doğanın son derece sınırlı, kaba bir resmini verebildiği konusunda birleşiyorlar. Biz, şimdiye kadar kavrayabildiğimiz doğayı yalnızca dört boyutta (üçü uzay ve biri de zamanla ilgili) kurgulayabilmisiz. Oysa, yazılarımızda sık sık belirttiğimiz gibi, çok daha görkemli, çok daha zengin bir doğa tablosunu görebilmenin eşiğindediz. Biliminsanları bize çok daha farklı, tanımadığımız maddelerle dolu, bilinmeyen enerjilerle yönetilen bir evren tanımlıyorlar. Böyle bir evreni açıklamak için de, bilimimizi onyıllardır sırtında taşımakta olan Standart Model’in dışında parçacıklara, büyük ölçekli kozmosu açıklayan genel görelilikle, atomaltı düzeydeki kuvvet-

leri ve ilişkilerini açıklayan kuantum mekaniğini birleştirecek, bir “her şeyin kuramı”na gereksinim duyuluyor. Böyle bir kuram için de 11 boyutlu, hatta 22 boyutlu bir doğa tasarlanıyor. Biz böyle felsefeye dalınca, Ertuğrul lafi nereye getireceğimizi anlamıştır. Biz de Bilim ve Teknik Dergisi’ni giderek daha çok boyutlu hale getirmeye çalışıyoruz. İstiyoruz ki, gençlerimize bilim serüvenlerinin başlangıcında bir yol haritası çizerken, onların bu yolda daha kolay ilerlemelerini sağlayacak başka boyutlarda da yardımcı olalım, özendirelim, yol gösterelim. Sağlık sorunlarına ışık tutalım, daha bilinçli spor yapmalarını sağlayalım, zihin ve el hünelerini geliştirmeleri için yol gösterelim, kendilerini geliştirmelerine yol açacak uğraşlar, hobiler edinmelerine yardımcı olalım. Bunun için gerek dergimiz, gerekse de web sayfamızda başlattığımız etkinlikler (örneğin, Ertuğrul’un söz ettiği Sanal Fotoğraf Sergisi) büyük ilgi ve beğeni topladı. Ancak, tabii ki biz, “her şeyin kuramı” gibi “her şeyin dergisi” olma iddiasında değiliz, zaten de olamayız. Bizim temel boyutu-muz pozitif bilimler. Biz temel ve uygulamalı bilimler dışında, örneğin sosyal bilimlere, örneğin sanata, edebiyata, tarihe tamamlayıcı birer perspektif olarak bakıyor, haliyle daha az yer verebiliyoruz. Ama, zaten çok boyutlu olmak isteyen birinin tek dergi okumak gibi bir isteği olamaz. Bu dergi, Bilim ve Teknik Dergisi olsa bile! Dolayısıyla, arkadaşımızı istediği konuları çok daha derin, çok daha zengin biçimde inceleyen sosyal bilim, siyaset ve sanat dergilerini de izlemek zorunda.

Özge kardeşimize, önce çevrenin zorladığı kabuğu kırarak bilim yolunda ilerlemeyi seçtiği için, sonra da bu yolun rehberi olarak Bilim ve Teknik dergisini seç-

tiği için teşekkür ederiz. Üniversite Sınavları sonunda umarız isteği yerine gelir ve bir gemi mühendisi olur. Aslında ilgi duyduğu denizbilim (oşinografi) kuramsal bir disiplin olarak yerbilime, atmosfer bilimine, biyolojiye daha yakın olmasına ve bizim bu konulara oldukça sık değinmemize karşın, bu bilim dalı da gemi mühendisliğine uzak değil. Umarız Özge ileride bu ilgi duyduğu alanları şahsında birleştirir ve Bilim ve Teknik Dergisi’nin araştırma gemisinin yapımında ve yapacağı araştırmalarda bize yardımcı olur.

Melek’e de bize olan bağlılığı için teşekkür ediyor ve bilim yolculuğunda birlikteliğimizin her zaman sürmesini diliyoruz. Gelelim Özkal’ın ve Berk’in isteklerine. Dikkatinizi çekmiştir, bilgilerin uygulamaya dönmesini amaçlayan sabit sayılarımızın sayısını sürekli artırıyoruz. Ama önerileriniz ilginç; değerlendireceğiz. Hüseyin, bizim de önemle üzerinde durduğumuz nükleer enerji konusuna meraklı. Aslında istediği bilgilere abone olarak erişebileceği dergi arşivimizde ve Web sayfamızda herkese açık olan Yeni Ufuklara eklerimizden ulaşabilir; ama elbette; bu konuda sizleri bilgilendirmeye devam edeceğiz. Uğur yılmaz kardeşimize de çok teşekkür ediyor ve dergimize bir bilim insanı olarak katkıları için sabırsızlanıyoruz. Meslek seçimi için geçmiş yıllarda epay yol gösterdik; ama özünü tekrarlayalım; üniversite tercihinizi, para kazanmak, ailenizin, çevrenizin gözünde “itibarlı” bir meslek edinmek için yapmayın. İlgi duyduğunuz alanda bilgilerinizi derinleştirmek için yapın. Özetle, öğrenmek için okuyun. Geçiminizi sağlamak, her zaman öğrenmekten daha kolaydır.

Raştı Gürdilek